

עונה
30
2013
2014

הסערה

הקאמרטת הישראלית ירושלים
מנהל מוסיקלי: אבנר בירון

הקאמרטה הישראלית ירושלים
 מייסד ומנהל מוסיקלי: **אבנר בירון**
 יועץ: **יוסף ברדנשוילי**

חברי התזמורת *נגן ראשי **משנה לנגן ראשי

קינור ראשון מתן דגן*	קינור שני אטיין מנרי*	ויולה מיכאל פלסקוב*	צ'לו צבי אורליאנסקי* יפים איזנשטדט* מרינה כץ*	קונטרבס דמיטרי רזנצוויג* גנאדי ליטבין	אבוב מוקי זוהר* אורי מירז	קרן יער אלון ראובן*
כרמלה ליימן** מיכאל בויאנר פאבל גלגוב רומן יוסופוב סופיה קירסנובה	זינה לויין מיכאל קונצביץ' קרן שושני	אנדריי שפליניקוב	אלכסנדר סיגליניקוב**	חליל אסתי רופא*	בסון מאוריצייו פאז* קריסטיאנס גריגס	

כנר עמית כבוד: אריק קוביליאנסקי

נגנים אורחים: שירי סיוון חליל; איליה שוורץ, דני ארדמן, קלרינט; עמית סלומון, קרן יער;
 יובל שפירא, איתי מורג, חצוצרה; קרן פנפיומן-זהבי, טימפאני; איריס גלברזון-הירש, צ'מבלו

חברי העמותה וחברי הוועד המנהל *חברי הוועד המנהל

פרופ' רות ארנון* , יו"ר יעקב אייזנר* ד"ר חנן אלון יצחק אלרון*	שמשון ארד פרופ' שלמה בידרמן פרופ' אבי בן בסט* פרופ' בני גיגר*	עו"ד יאיר גרין* אילן דה פריס רוברט דרייק פרופ' משה הדני*	ניסים לוי יאיר מנדלס אמנון נדב פרופ' מנחם פיש*	פרופ' שמואל קבילי רו"ח רענן קופ פרופ' אורי קרשון ברוך שלו* דב שפיר
---	---	--	--	---

הצוות האדמיניסטרטיבי

מנהל כללי: בן ציון שירה מנהל אדמיניסטרטיבי: מיכאל קונצביץ' מפיק וספרן: מורן מגן	מנהלת שיווק: תמר אומנסקי מכירות: דגן פדר מנהל במה: ואלרי אקסיונוב	יועץ משפטי: עו"ד עמי פולמן הנהלת חשבונות: שרית יצחקי	התזמורת מודה לבנותיו של עקיבא עצמון ז"ל על השאלת הכינור בעל הצליל המיוחד שבו הפליא לנגן כאשר לא היה סוסק בהקמת המדינה.
---	--	---	---

מחלקת מנויים: 1-700-55-2000 | בימים א'-ה' 17:00-09:00

משרד התזמורת: רח' ההגנה 13, הגבעה הצרפתית, ירושלים | טל: 02-5020503 | פקס: 02-5020504
כתובתנו באינטרנט: www.jcamerata.com | אימייל: info@jcamerata.com

התזמורת נתמכת על ידי: משרד התרבות והספורט | עיריית ירושלים, האגף לתרבות | קרן מרק ריץ' ומסתייעת בתורמים שונים.

עונה
30
2013
2014

הסערה

קונצרט סיום העונה

אבנר בירון מנצח
איתמר זורמן כינור (ישראל)

● **אנטוניו ויואלדי** (1741-1678)
קונצ'רטו לחליל, לאבוב, לבסון, לכלי קשת
ולצ'מבלו בפה מז'ור ("הסערה בים")
רי"ו 570

● **סרגיי פרוקופייב** (1953-1891)
קונצ'רטו לכינור מס' 2 בסול מינור
אופוס 63

הפסקה

● **מת'יו לוק** (1677-1621)
קטעים מתוך מוסיקת ליווי למחזה
"הסערה" מאת ויליאם שקספיר

● **לודוויג ואן בטהובן** (1827-1770)
סימפוניה מס' 1 בדו מז'ור אופוס 21

ירושלים / המינהל הקהילתי, הגבעה הצרפתית
יום ו', 4.7.2014 בשעה 09:30 (קונצרט מיוחד עם תהליך העבודה)

תל אביב / מוזיאון תל אביב לאמנות
מוצ"ש, 5.7.14 בשעה 21:00

כרמיאל / היכל התרבות
יום א', 6.7.14 בשעה 20:30

ירושלים / אולם הנרי קראון
יום ג', 8.7.14 בשעה 20:00

רחובות / אולם ויקס במכון ויצמן
יום ד', 9.7.14 בשעה 20:30

חדשנות ומעוף מאפיינים את המנצח והחלילן אבנר בירון, מייסדה, מנהלה ומנצחה הקבוע של הקאמרה הישראלית ירושלים. בעבודה שיטתית ויצירתית הקנה לתזמורת יוקרה בארץ ובעולם והופעותיה תחת שרביטו זוכות לשבחי הביקורת, לאמון המנויים הוותיקים ולהערכת המצטרפים החדשים. מלבד 29 עונות הקונצרטים על בימות המוסיקה בארץ, הופיעה הקאמרה הישראלית ירושלים באולמות המרכזיים של פריס, אמסטרדם, ברלין, לוצרן, באזל, ז'נבה, מדריד, ניו יורק, וושינגטון, לוס אנג'לס, שיקגו, אלסקה, בייג'ין, שנחאי, טביליסי, ירוואן ועוד.

לצד העלאת נכסי צאן הברזל של המוסיקה הקלאסית, אבנר בירון משלב ברפרטואר הקאמרה יצירות מעניינות ונדירות מן המוסיקה העולמית והוא מזמין בעבור התזמורת יצירות חדשות ממלחינים ישראלים. חלק ניכר מזמנה וממרצה של התזמורת מיוחד לפעולות חינוך למוסיקה בקרב תלמידים בירושלים וברחבי הארץ.

את הקריירה המוסיקלית שלו החל אבנר בירון כחלילן בתזמורת הפילהרמונית הישראלית ובתזמורת הקאמרית הישראלית. לפני כן למד ביולוגיה באוניברסיטה העברית והשתלם בניצוח באקדמיה למוסיקה בווינה ובמוצרטאום של זלצבורג. גישתו למוסיקה ולאניטרפרטציה מושפעת מהשכלתו הרחבה במוסיקה ובמדע. כחלילן הירבה להופיע בירון בהרכבים קאמריים וברסיטלים וניהל כיתות אמן רבות משתתפים בארץ

ובחוץ לארץ. כמורה וכמחנך העמיד דורות של חלילנים ושל מורים לחליל. הוא אף הקים את "אנסמבל סולני הגליל", הרכב וירטואוזי שזכה להצלחה בינלאומית בזמן קצר.

אבנר בירון ניצח על התזמורת הפילהרמונית הישראלית, התזמורת הסימפונית ירושלים רשות השידור והסינפונייטה באר שבע, והוא מוזמן לנצח על תזמורת ברחבי העולם. כמוכן כיהן כמנהל המוסיקלי של פסטיבלים, ביניהם "אבו גוש" ו"מי מוסיקה וטבע בגליל".

ב-1994 נתמנה בירון לראש האקדמיה למוסיקה ולמחול בירושלים. בשלוש הקדנציות של כהונתו הצעיד את האקדמיה להישגים מרשימים: הוא יזם פתיחת מחלקה למוסיקה מזרחית, הקים את התזמורת הקאמרית של האקדמיה ויסד את הפקולטה למוסיקה רבת-תחומית. בירון נבחר לכהן כחבר הועדה המתמדת של ארגון האקדמיות הגבוהות למוסיקה באירופה (AEC). ב-2005 זכה בפרס שרת החינוך על מצוינות ותרומה אמנותית רבת שנים בתחום המוסיקה בארץ.

איתמר זורמן, יליד 1985, זכה השנה בפרס קרן בורלטי-ביוטוני ואשתקד במענק הקריירה ע"ש אברי פישר. ביוני 2011 זכה במקום הראשון בתחרות צ'ייקובסקי הבינלאומית לכינור במוסקבה, וזו הייתה הפעם הראשונה בתולדות התחרות היוקרתית שפרס זה ניתן לישראלי. ביצעיו של איתמר זורמן לקונצ'רטי של מוצרט, צ'ייקובסקי וברג עם המנצח ולרי גרגייב זכו להצלחה סנסציונית. הביקורת הרוסית הכתירה אותו כ"וירטואוז של רגשות" וכממשיך מסורת הכנרים היהודים הדגולים יאשה חפץ, מישה אלמן ואייזק שטרן. בתום אותה תחרות חתם איתמר על חוזה קונצ'רטים באירופה, בארה"ב וברוסיה, ויצא לסדרת קונצ'רטים עם מנהל התחרות, המאסטרו ולרי גרגייב. מאז הוא מנהל קריירה בינלאומית ענפה.

איתמר זורמן, יליד תל אביב, הוא בנם הבכור של הפסנתרנית אסתרית בלצן והמלחין משה זורמן. איתמר סיים בהצטיינות את לימודיו בקונסרבטוריון הישראלי בהדרכתם של דויד חן ונאווה מילוא, זכה במלגות קרן התרבות אמריקה-ישראל בכינור ובמוסיקה קאמרית, עשה את שירותו הצבאי כמוסיקאי מצטיין בצה"ל והשלים את לימודיו באקדמיה למוסיקה רובין בירושלים בהדרכת חגי שחם.

בהיותו בן 21 זכה במלגה לצורך לימודים בבית הספר הגבוה למוסיקה ג'וליאד בניו יורק, ובו סיים לימודי תואר שני ותעודת אמן בהדרכת רוברט מאן וסילביה רוזנברג. כיום איתמר משתלם באקדמיית קרונברג בפרנקפורט עם הכנר כריסטיאן טצלף.

בנוסף לפרסים שמנינו, זכה איתמר בפרס מרכז לינקולן בניו יורק (2012), פרס ניו יורק לאמני קונצ'רטים (2012), פרס תחרות הקונצ'רטים של בית הספר למוסיקה ג'וליאד (2011), פרס שרת התרבות של ישראל (2011) במסגרת חברותו בשמיניית "הפרויקט הקאמר", הפרס הראשון בתחרות הבינלאומית לכינור של פרייבורג (2010), פרס פישוף למוסיקה קאמרית (2009) ופרס בן-חיים לביצוע מוסיקה ישראלית (2006).

הוא מרבה להופיע בקונצ'רטחבאו של אמסטרדם, בלובר בפריס, בקרנגי הול הניו יורקי, באולם סונטורי בטוקיו ועוד. לאחרונה הופיע עם התזמורת הפילהרמונית הישראלית, הסימפונית ירושלים רשות השידור, הסימפונית חיפה, הסימפונית הרוסית הלאומית, הפילהרמונית של סנט פטרבורג, הקאמרית הדרום-גרמנית בפורצהיים, הפילהרמונית של באדן-באדן, תזמורת הט חלדרס של אמסטרדם, תזמורת הרדיו של פולין, הפילהרמונית של קלי בקולומביה והסימפונית של טוקיו. כמו כן הופיע בסדרת קונצ'רטים קאמריים עם הפסנתרנים מיצוקו אושידה ואלפרד ברנדל בפסטיבל מרלבורו שבארה"ב.

בוריס ברוט

האנסמבל הקולי הישראלי

קוליה בלאכר

צבי עמנואל-מריאל

עינת ארונשטיין

אבנר בירון

גיא פלץ

מרסל בקמן

בעקבות הפילוסופים

בוריס ברוט מנצח (קנדה)
קוליה בלאכר כינור (גרמניה)

יוזף היידן סימפוניה מס' 22 ("הפילוסוף")
ארתור פוט סוויטה לתזמורת כלי קשת
ג'ורג' גרשווין סוויטה לתזמורת קאמרית "פורני ובס"
(בעיבוד: אבנר דורמן)

אלסנדרה סלֶבֶטִי "שירים מאֵלִיָּאָה" (בכורה עולמית)
לאונרד ברנשטיין סרנדה בעקבות "המשתה" של אפלטון

ירושלים: אולם הנרי קראון

יום ג', 28.10.14 בשעה 20:00

כרמיאל: היכל התרבות

יום ד', 29.10.14 בשעה 20:30

רחובות: אולם ויקס במכון ויצמן

יום ה' 30.10.14 בשעה 20:00

תל אביב: מוזיאון תל אביב לאמנות

מוצ"ש, 1.11.14 בשעה 20:00

קונצרט פתיחת העונה ה-31

מגניפיקט

אבנר בירון מנצח
עינת ארונשטיין סופרן (ישראל)
צבי עמנואל-מריאל קונטרה טנור (ישראל)
מרסל בקמן טנור (הולנד)
גיא פלץ בריתון (ישראל)
האנסמבל הקולי הישראלי מנהל מוסיקלי: יובל בן עוזר

- אלבינוני מגניפיקט
- יאן דיסמאס זלנקה קונצ'רטו לשמונה כלים בסול מז'ור
- ויואלדי מגניפיקט
- יוסף ברדנשוילי הללויה (בכורה עולמית)
- זלנקה היפוכונדריה
- טלמן מגניפיקט (בגרמנית)

ירושלים: אולם הנרי קראון

יום ג', 16.9.14 בשעה 20:00

רחובות: אולם ויקס במכון ויצמן

יום ד', 17.9.14 בשעה 20:00

תל אביב: מוזיאון תל אביב לאמנות

יום ו', 19.9.14 בשעה 13:00; מוצ"ש, 20.9.14 בשעה 21:00

יום א', 21.9.14 בשעה 20:00

זכרון יעקב: מרכז האמנויות אלמא

מוצ"ש, 8.11.14 בשעה 20:30

אנטוניו ויואלדי (1741-1768) / קונצ'רטו לחליל, לאבוב, לבסון, לכלי קשת ולצ'מבלו בפה מז'ור ("הסערה בים") רי"ו 570

כ-6 דקות

אלגרו / לרגו / פרסו

**הסולנים: אסתי רופא, חליל;
מוקי זוהר, אבוב; מאוריצי פאז, בסון**

"הסערה בים" (La tempesta di mare) הוא שם נגרי למגוון גרסאות של הקונצ'רטו שלפנינו. ויואלדי, כרבים, לא היסס למחזר יצירה מוצלחת, אם כדי לפרסמה באמצעות מוציא לאור, אם כדי למכור עותק בעל הקדשה לאציל, ואם כדי לשנות את תזמורה על פי זמינותם של נגנים. ואם לא די בכך, הרי שממייני יצירות ויואלדי אחרי מותו הוסיפו בלבול, בנסותם, כל אחד בשיטתו, להכניס סדר ביצירות הכומר המוכשר והפורח*.

לא רק "ארבע העונות", יצירתו המפורסמת והמנוגנת ביותר של ויואלדי, מתאפיינת בתיאור מוסיקלי של תופעות חוץ-מוסיקליות. גם שלושת הקונצ'רטי שלו לחליל הכרוכים יחד - "הסערה בים", "החוחית" וה"הלילה" - הם מוסיקה "תוכניתית", וכבר לפי שמותיהם ניתן להבחין בכך.

אם ב"ארבע העונות" ויואלדי מנסה ומצליח לעורר תחושות אקלימיות ונופיות באמצעות צלילים, הרמוניות, משקל ומפעם, כאן הוא מנסה ומצליח "לצייר" סחף מים, התנשאויות גל והשתברויות נחשול ו"להשמיע" משבי רוח, סער ואתנחתא.

הפרק הראשון, אלגרו במשקל 4/4, מתחיל בריטורָלו, מנגינה שתתנגן שוב ושוב כפזמון חוזר. בין חזרותיה, שלושת כלי הנשיפה משמיעים אפיזודות סולו, דואט או טריו -

כלי הקשת והקונטינואו, המציירים את "גוף המים" האדיר והרגוע עתה.

ברור לכל שהאתנחתא של פרק ב' הייתה זמנית, כשקט לפני התחדשות הסערה. עם תחילת **הפרק השלישי**, פרסו 3/4, הרוח מתחדשת, הגלים שוב קוצפים וסקוונצות עולות ויורדות מחוללות לנגד אזונינו בהיסחפות גועשת, מהולה בשובבות ועלז. החליל, כנער קטון, נוהג במ. בארוק במיטבו.

החליל והאבוב בצליליהם המרקיעים אל על והבסון עב-הקול בצליליו הצוללים מטה - כל זה לנוכח הזרימה הספירלית שמכתיבים כלי הקשת, על רקע הבסיס האיתן של הבסו קונטינואו. הפרק ערני ונמרץ והעליות מעלה ומטה בסולם הצלילים, לצד דינמיקת פורטה ופיאנו מעצבים בדמיונו את גלי הסערה.

הפרק השני, לרגו במשקל 3/4, הוא פרק הארגעה. הוא מתחיל בטריל חליל העשוי לייצג ציפור שיר המביטה בטבע שסער כל כך עד לפני רגע, ואליו מצטרפים שני כלי הנשיפה האחרים, על רקע המהום אפל של

*לכן ברשימת יצירות ויואלדי הקונצ'רטו הזה מופיע כרי"ו 98, רי"ו 433 וכרי"ו 570. חוץ מזה הוא ממוספר לעיתים כ-F12 מס' 28, כ-F6 מס' 12 וכאופ' 44 מס' 16.

חושבים מוסיקה

בוקר שכולו חוויה

מתחילים ב-09:30 בשתייה חמה ובמאפים וממשיכים ב-11:00 בשיחה על נושאים ברומו של עולם עם המרצים המרתקים בישראל ובמוסיקה נפלאה, תואמת

האירוע יסתיים ב-13:00

עקרון הווריאציה

מנצח: אבנר בירון

מרצה: פרופ' אריאל הירשפלד

עקרון הווריאציה שוכן כמעט בכל מעשה ובכל פעילות אנושית: ארוחות, נשקות ופנים אנושיות. הווריאציה היא חלק מן החיים, יצירה לנוכח הבלתי משתנה. יצירות מאת היידן, באך, ראמו ועוד.

אריאל הירשפלד הוא פרופסור בחוג לספרות עברית באוניברסיטה העברית בירושלים

מנוחה נכונה

מנצח: אנדרס מוסטון

מרצה: פרופ' שלמה בידרמן

להתמודדות עם המוות פנים רבות וביטויים עזים ביצירה האנושית. יש הכמהים אל נצחיות, יש המשגיבים את הפאתוס שבו, ויש המקוננים על הבלות חדלונן.

יצירות מאת באך, שטראוס, תאודוראקיס ועוד.

שלמה בידרמן הוא פרופסור אמריטוס בחוג לפילוסופיה באוניברסיטת תל אביב וסגן נשיא המכללה האקדמית תל אביב-יפו

דיאלוג ושתיקה

מנצח: אנדרס מוסטון

מרצה: פרופ' משה הלברטל

הדיאלוג והשתיקה כאבני יסוד של החשיבה והיצירה, התקשורת וההתאגדות האנושית. השתיקה מסמנת את גבול הדיאלוג; הדיאלוג - את סופה של השתיקה. יצירות מאת באך, מוצרט, בלוך ועוד.

משה הלברטל הוא פרופסור בחוגים למחשבת ישראל ולפילוסופיה באוניברסיטה העברית ומופקד הקתדרה ע"ש גרוס בבית הספר למשפטים באוניברסיטת ניו יורק

סובב והולך לו הזמן

מנצח: רוני פורת

מרצה: פרופ' מנחם פיש

חיונית הזמן האנושית כפולת פנים. הזמן שב וסובב, אך גם נמשך והולך. יש זמן מדעי וזמן היסטורי, זמן פרטי וזמן ציבורי, זמן להתמצא בו וזמן לחדש. ולמוסיקה - זמן משלה. יצירות מאת בטהובן, צ'ייקובסקי, היידן ועוד.

מנחם פיש הוא פרופסור ומופקד הקתדרה ע"ש מייזר במכון כהן להיסטוריה ולפילוסופיה של המדע באוניברסיטת תל אביב

הסדרה תתקיים בימי שישי בתל אביב ובירושלים
תל אביב / מוזיאון תל אביב לאמנות, אולם אסיא
10.7.15, 15.15, 6.3.15, 28.11.14

ירושלים / תיאטרון ירושלים, אולם הנרי קראון
17.7.15, 8.5.15, 27.2.15, 5.12.14
ובקופת התיאטרון 02-5605755

קופת התזמורת:

1-700-55-2000

www.jcamerata.com

info@jcamerata.com

סרגיי סרגייביץ' פרוקופייב, מן הבולטים שבמלחיני רוסיה ומגדולי המאה העשרים, נולד באוקראינה למשפחה אמידה. אחרי מות אחיותיו נותר יחידי להוריו והם השקיעו בו כל שיכלו. בן 3 החל ללמוד מידי אמו הפסנתרנית, בגיל 5 הלחין יצירות לפסנתר ובמלאת לו 11 חיבר שתי אופרות. בהיותו בן 12 הוצג לפני אלכסנדר גלאזונוב, אז פרופסור בקונסרבטוריון סנט פטרבורג, ובעקבות המפגש החל ללמוד בקונסרבטוריון. שיעורי לידוב ורימסקי-קורסקוב נראו לו מיושנים, והוא העדיף את בני דורו.

בראשית העשור השני של המאה העשרים, משהחלה המוסיקה של פרוקופייב להישמע בפומבי, הכו מצלוליו החריגים את העולם בהלם. הקונצ'רטו הראשון לפסנתר זיכהו בפרס ראשון בתחרות, אך חולל שערורייה בקרב המבקרים. המלחין הצעיר הוכתר "מודרניסט", "אוונגרדיסט" ו"ילד רע".

בתום לימודיו בקונסרבטוריון (1914) נסע פרוקופייב ללונדון, שם פגש את בן ארצו החדשן איגור סטרווינסקי, והוקרה נקשרה ביניהם. עם שובו לפטרבורג הלחין את הסימפוניה הראשונה ("הקלאסית") וזו התקבלה היטב. כשפרצה מהפכת 1917 היגר לארצות הברית, הופיע בניו יורק כפסנתרן ביצירותיו וחיבר בעבור אופרת שיקגו את האופרה הסאטירית **אהבת שלושת התפוזים**. ב-1920 עקר לפריס.

ב-1933 שב פרוקופייב לברית המועצות, דווקא בעת שהונהגה שם דוקטרינת

הסוציאליזם הריאליסטי באמנויות. בשנתיים הראשונות לשובו עדיין העז להלחין יצירות חדשניות, כגון המוסיקה המרהיבה לסרט הסובייטי **לייטננט קיזה** (1934) והבלט **רומיאו ויוליה** (1935). אולם, משהבחין פרוקופייב בעקימת אף מצד השלטונות הסובייטיים, פנה לכתוב יצירות לילדים ומוסיקה פטריוטית. תקופה זו הולידה את הקונצ'רטו שלפנינו ואת **פטר והזאב**, יצירתו המושמעת ביותר.

הקונצ'רטו לכינור מס' 2 הושלם ב-1935. מוטבעים בו רישומי נווד גיאוגרפי ומתחבט אידיאולוגי. על ההלחנה פרוקופייב כותב: "את הפרק הראשון כתבתי בפריס, את הנושא הראשון של הפרק השני בוורנוז", את התזמור השלמתי בבאקו והבכורה הייתה במדריד". השימוש הנרחב בקסטינייטות בפרק השלישי הוא מחווה ברורה לספרדים, והם הודו לו ברוח לב.

אשר להתחבטות האידיאולוגית (או שמה הסתגלנות?), כיוון שבניגוד לרוב עמיתיו החליט פרוקופייב לשוב לרוסיה הסובייטית, היה עליו להשיל סממני אוונגרד רבים בבואו להלחין את הקונצ'רטו. לידי פלקאטיות סוציאל-ריאליסטית לא הגיע, אבל פשטות לירית יש כאן, טונליות ברורה ורסיסי פולקלור רוסי. עם כל הפשטות, כיוון שבפרוקופייב עסקינן, יש גם כרומטיות, א-סימטריה, וירטואוזיות ותזזיתיות.

המאזין לקונצ'רטו יתמלא הערצה לכנר השם נפשו בכפו לנגנו. ראשון הנועזים היה

הצרפתי רובר סואטן (Soetens), שמעריציו הזמינו מפרוקופייב את הקונצ'רטו. התוצאה הייתה כה מוצלחת, עד כי הסכם בלעדיות לשנה נחתם בין המלחין לכנר. השניים אף יצאו לסירובן 40 קונצ'רטים, דבר נדיר לפרוקופייב, שכפסנתרן סולן מיעט לחלוק בימה אחת עם סולן אחר.

התזמור עשיר: מלבד כינור הסולו, יש כאן צמדי חלילים, אבובים, קלרינטים, בסונים, קרנות וחצוצרות, תוף סגור, תוף בס, קסטינייטות, מצילות, משולש וכלי קשת.

את **הפרק הראשון** הסולן פותח בניגון עורג בעל שורשים רוסיים, הנענה על ידי כלי הקשת נמוכי הצליל. אחרי מעתקים טונאליים מתוחכמים, נושא שני, מרטיט, צומח. במקור (רפריזה) שני הנושאים מובאים לידי מיזוג והמדיטציה שבה לשלוט. **הפרק השני**, אנדנטה אסאי שירתי, מתחיל ממשיך ומסתיים לירי, אף כי האנרגיות מתגברות באמצעו. **הפרק השלישי** הוא רונדו בעל נושא חוזר, המשובץ אפיזודות מחול במקצבים א-סימטריים.

אם הייתה מלאכת הסולן רבת-אתגר בשני הפרקים הראשונים, הרי שבפרק השלישי, ובעיקר בתיבות המסומנות *tumultuoso* (סואן, רוגש), נדמה שעוד מעט קט והשליטה תאבד. מופעי התופים, המצילות, המשולש והקסטינייטות הן תבלין יפה לתבשיל הפיקנטי שרקח פרוקופייב, מתוך דיאלוג מתמיד בין כינור הסולו לבין כלי הנשיפה השונים, צמד-צמד בתורו, וכלי הקשת.

דגדגום עם הגדולים

המלחינים הגדולים לילדים הקטנים

מנחה: איריס רגב

סדרה של 4 קונצרטים המציגה את המלחינים הגדולים של המוסיקה הקלאסית
הסדרה מיועדת לבני 4-9

מחיר הסדרה בתל אביב: 220 ₪
מחיר כרטיס בודד: 70 ₪
מחיר הסדרה בירושלים
(מקומות לא מסומנים): 160 ₪
מחיר כרטיס בודד: 55 ₪
רכישת מנויים בקופת התזמורת:
1-700-55-2000

מוזיאון תל אביב לאמנות

בשיתוף

3 פטהומן

נועם זילברברג מנצח
ירושלים, המינהל הקהילתי,
הגבעה הצרפתית
יום ג', 31.3.15 בשעה 17:00
מוזיאון תל אביב לאמנות
יום ד', 1.4.15 בשעה 17:00

4 הייזן

יונתן שפנדורף מנצח
ירושלים, המינהל הקהילתי,
הגבעה הצרפתית
יום ד', 17.6.15 בשעה 17:00
מוזיאון תל אביב לאמנות
יום ה', 18.6.15 בשעה 17:00

1 פאן

רוני פורת מנצח
ירושלים, המינהל הקהילתי,
הגבעה הצרפתית
יום ד', 16.12.14 בשעה 17:00
מוזיאון תל אביב לאמנות
יום ה', 18.12.14 בשעה 17:00

2 מוצרט

אורי לשמן מנצח
ירושלים, המינהל הקהילתי,
הגבעה הצרפתית
יום ב', 9.2.15 בשעה 17:00
מוזיאון תל אביב לאמנות
יום ד', 11.2.15 בשעה 17:00

מתי'ו לוק (1621-1677) / קטעים מתוך מוסיקת ליווי למחזה "הסערה" מאת שקספיר

פתיחה / גליארד / גבוט / סרבנד / לילק / נעימה כפרית

כ-10 דקות

שמות ססגוניים מאכלסים את הקומדיה הפנטסטית "הסערה" של ויליאם שקספיר: המכשף פרוספרו ("עולה כפורח"), בתו מינדה ("הראויה להתפעלות"), העבד קליבן (היפוך אותיות "קניבל") והשדון אריאל. הם ורבים אחרים עוברים כור מצרף על אי בודד. הסופה המביאה אותם אל האי איננה רק הד חיצוני למזימות הרשעים, כמקובל בטרגדיות שקספיר, אלא גם כלי בידי המכשף: הוא המחולל את הסערה, ובכך הוא משיג צדק במקום עוול וראייה תחת עיוורון. המחזה נכתב ב-1611, כעשר שנים לפני הולדתו של מתי'ו לוק, המלחין האנגלי שיכתוב לו מוסיקת ליווי ב-1674.

בין חיי היצירה של לוק ושל שקספיר חוצצים אמנם רק כמה עשורים, אך מפרידות ביניהם סערות מדיניות עזות, ששינו מאוד את סצנות התיאטרון והמוסיקה באנגליה: בינואר 1649 הותז ראשו של המלך צ'ארלס הראשון, שכן קרבתו לקתוליות הכעיסה את הפרלמנט, הפרוטסטנטי ברובו. אוליבר קרומוול השתלט על הממלכה והפכה למעשה לרפובליקה - מאה וארבעים שנה לפני הרפובליקה הצרפתית. בתקופת שלטון קרומוול הייתה ידם של הפורייטנים על העליונה ואלה עשו שמות בעולם המוסיקה: אסרו נגינה בכנסיות, פיזרו את מקהלות הקתדרלות והתירו לשיר רק מזמורים דתיים.

כשמת קרומוול (כנראה מהרעלה) בסוף העשור השביעי של המאה ה-17, הוחזר אל הכס צ'ארלס השני, בנו הגולה של צ'ארלס הראשון. ומשהושבה המלוכה, עלו מחדש

גם המוסיקה והתיאטרון אל ראש סדר היום המלכותי. למשל, בהתקנאו באנסמבל 24 הקשתנים שראה בשנות גלותו בחצרו של לואי ה-14 מלך צרפת, יצר צ'ארלס השני אנסמבל אנגלי מקביל. הוא גם השיב את הנגינה לכנסיות ועודד פריחה מחודשת של עולם הדרמה האנגלית, שלקתה בתרדמת בעת שלטון הפורייטנים.

הרסטורציה פקחה את עיני מתי'ו לוק לראות כמה טוב החליט כשנותר נאמן למלך החדש, אותו פגש ככל הנראה כבר ב-1644 ואף נלווה אליו אל גלותו בארצות השפלה הקתוליות. עם הרסטורציה מונה לוק למלחין המלכותי ולמנצח תזמורת 24 הכינורות. כותבי העתים אף יודעים לספר כי בחגיגות ההכתרה של צ'ארלס השני הייתה זו הלחנה של מתי'ו לוק שהתנגנה ברחובות.

קובעי הטעם שלאחר השבת המלוכה היטו ליבם אל מחזות שופעי מוסיקה ותפאורה ומשובצי פעלולים. הנאמנות לטקסט פינתה מקומה להמצאות המפיקים והבמאים. טרגדיות שקספיר "שופרו" וייסוריהן מותנו: המלך ליר, למשל, נותר חי לפי הסוף "המשופר" וחבק את בתו האוהבת קורדליה.

אם בטרגדיות כך, בקומדיות על אחת כמה וכמה. ויליאם דבנגט וג'ון דריידן, יוצרי גרסת 1667 של "הסערה" לשקספיר, פישטו את שפתו של המחזאי הלאומי, הוסיפו רוחות מעופפות על הבמה, צירפו מוסיקה ואוסף דמויות משנה (לאריאל זווגה השדונית מילכה וקליבן זכה באחות דוחה כמותו).

ההכנסות הצדיקו כנראה את המאמץ, כי בשנת 1674 הוחלט לשוב ולהוון את ההצלחה. הפעם גויס גם מתי'ו לוק למבצע, והמלחין יצר מערכת של מוסיקות ליווי, הן בעבור תמונות האקשן והן בעבור המעברים, כדי שעובדי הבמה יוכלו לבצע את מלאכתם. בתזמורת הקשתנים שעמדה לרשות לוק שולבו נגנים מתזמורת 24 הכנרים ואולי גם נגנים מצרפת, מומלצי מלחין הבית של לואי ה-14, ז'אן-בטיסט לולי.

אולי לשם גרימת נחת למלך צ'ארלס השני, שהתענג שנים על מוסיקות החצר הצרפתית, החל לוק את סערת שקספיר ב"אובורטורה צרפתית" בטמפו אלגרו מודרטו. זוהי צורה אופיינית ללולי ולמלחיני הבארוק שאחריו: מנגינה קלילה במשקל 4/4, שחוזרים עליה פעמיים.

בהמשך - סדרת מחולות, צרפתיים אף הם, העשויים כולם במתכונת מנגינה או שתיים המנוגנות פעמיים: גליארד (3/4) בשני חלקים בטמפו ערני, גבוט (4/4) בטמפו אלגרו וסרבנד (3/4) דו-מנגינתי בטמפו אנדנטה. גם שתי מנגינות לא צרפתיות יש כאן, לילק (3/4), שהיא מחול ספנים אנגלי נמרץ, הקרוי גם Hornpipe, ומנגינה כפרית (Rustic Air), נמרצת אף היא, במשקל 6/4.

במות מתי'ו לוק, כתב הנרי פרסל, מלחין צעיר שירש את מקומו כמנצח תזמורת הכינורות המלכותית, אודת אבל לזכרו ובה אמר: "עכשיו שהלך, מה תקווה נותרת לנו?" מתברר שהוא עצמו היה התקווה.

הקאמרטה הישראלית ירושלים בגאורגיה

קונצרט מעורר השראה השמיעה הקאמרטה הישראלית ירושלים בטביליסי ב-9 ביוני. האירוע עמד בסימן הידידות ארוכת השנים בין גאורגיה לבין העם היהודי.

”בואה של הקאמרטה לגאורגיה היא הזדמנות נאותה לחגוג ידידות רצופה של שלושת אלפי שנים בין שתי אומותינו“, אמר אלכסנדר קורסנטיה בדברי הברכה שלו בקונצרט בטביליסי, התחנה האחרונה בסיור התזמורת בגאורגיה, אחרי קונצרטים מוצלחים בבאטומי ובקוטאסי.

The Messenger Online, Tbilisi
יום ד', 11 ביוני

הופעותיה וסיוריה בעולם זיכו אותה ואת מייסדה ומנצחה בביקורות נלהבות ובאהדת הקהל. רמת הביצוע המוקפדת וצלילה הבהיר והייחודי הקנו לה אוהדים בארצות רבות.

התוכנית כללה יצירות משל היידן ומוצרט וכן יצירה מאת המלחין הישראלי יליד גאורגיה יוסף ברדנשווילי. כל נגן ניגן ברמה של סולן והדבר הסב הנאה צרופה לקהל הטביליסיאי.

הפסנתרן הגאורגי רבי-המוניטין אלכסנדר קורסנטיה הוא שהזמין את הקאמרטה הישראלית להופיע בגאורגיה וסייע לו בכך שגריר ישראל כאן, מר יובל פוקס. על התזמורת מישראל מנצח אבנר בירון והסולן שהופיע עמה היה הפסנתרן הארמני-אמריקני הנודע סרגיי באבאיאן.

לאורך שלושת עשורי קיומה הפכה הקאמרטה לסוכנת חשובה של הפצת תרבות ומוסיקה בארצה ובעולם.

מאמר על הסימפוניה מס' 1 בדו מז'ור של בטהובן מזמין את כותבו לבחור באחת משלוש פתיחות:

- **ההשוואתית:** מנדלסון היה בן 16 כשהלחין את שמיניית כלי הקשת הפנומנאלית; מוצרט היה בן 19 כשהשלים את הקונצ'רטו לכינור בסול מז'ור שהפכו מילד פלא ליוצר דגול; ואילו בטהובן המתין עד גיל 30 בטרם הציג לעולם את הסימפוניה הראשונה שלו, איתות ראשון לשינוי פני המוסיקה.
- **המעטירה:** בשנים שבהן החל בטהובן למצב את עצמו ככוח מוסיקלי בווינה, מצא עיר תאווה למגדלור חדש. בשנות התשעים של המאה ה-18 כבר לא היה מוצרט בין החיים והיידן התקרב לקץ הקריירה. בטהובן, בנימוס ובאורך רוח, הותיר את המאה ה-18 לשני האריות האלה, וחיכה עד ראשית 1800 להבכיר בה את סימפונייתו הראשונה. המאה הבאה וסוגת הסימפוניה יהיו נחלתו.
- **העניינית:** בטהובן הלחין את הסימפוניה מס' 1 ב-1799, השלימה ב-1800 וניצח על בכורתה ב-2 באפריל בווינה. התזמור: צמדי חלילים, אבובים, קלרינטים, קרנות וחצוצרות, טימפני וכלי קשת.

הסימפוניה הראשונה של בטהובן התקבלה בווינה, מדושנת שפע הסימפוניות של היידן ומוצרט, בתערובת של גינוי, אדישות ושבח. מבקר אחד בחר לכנותה "אבסורד! קריקטורה של סימפוניה היידנית!" שני הוקירה, אך ביקר את "השימוש הנרחב מדי" בכלי נשיפה. וכתב בעל חוש נבואי חד במיוחד התבטא כך: "לעת עתה מציצים אלינו רק טפריו של האריה, אך זאת רק כיוון שהאריה בחר שלא לתקוף

עדיין". כך או כך, בתודעת הקהל הווינאי הוטבעה הידיעה, כי מר בטהובן לא עוד פסנתרן מחונן בלבד, אלא יורש להיידן מורו. למעשה התקיימה נבואת הרוזן ולדשטיין, פטרוננו של בטהובן, אשר שכנע את הצעיר לעקור מבון לווינה, כי שם "יזכהו היידן ברוחו של מוצרט".

רברט שומאן, אחרי ששמע את התשיעית של בטהובן, אמר: "...אסור לשכוח כי [בטהובן] הגיע אל חירותו הפיוטית אחרי שנים של לימוד ונסייה... את גאונותו ניתן לראות לא רק בסימפוניה האחרונה, אלא גם בראשונה".

בכך התכוון אולי שומאן לדבר הבא: אם הייחוד הגדול של התשיעית, מלבד השימוש המפתיע בשירה ובמקהלה, הוא בזה שבטהובן מציג בה לאוזני המאזין את תעיותי-תהיותו כמלחין, הרי שתעיה כזאת - או יש שיאמרו "הטעיה ערמומית" - שוכנת כבר בסימפוניה הראשונה, בתיבות הראשונות של **פרק א'**: במקום דו מז'ור, הסולם שבו "הסימפוניה כתובה", בטהובן מציע לנו קמפוצ' פה מז'ור ואחר כך קורט סול מז'ור. רק אז הוא "חוזר למוטב". לאוזניו המתורגלות, ועוד אחרי האזנה לפרוקופייב, הניסוי איננו זר, אך בדורו של בטהובן ההלם היה גדול*.

אחרי הפתעת הפתיחה האטית, הפרק נבנה כמקובל בצורת הסונטה (שני נושאים, פיתוח ומחזור). ואולם ערנות הפרק וחדוותו, הנישאות על תווי סטקאטו ועל שילובים מתוחכמים של קשתות ונשיפה הן חותם בטהובני מובהק.

גם **פרק ב'** הוא דו-נושאי וגם הוא מרובה פסקאות סטקאטו. הוא מתחיל בפוגטו, שבו פוצחים הכינורות השניים, אחר כך מצטרפים כלי הקשת האחרים ואז כלי הנשיפה, עד כי התזמורת על כל כליה פורשת כטווס את מניפת צלילה.

פרק ג' מכונה מינאוט, אך מפעמו המהיר (108 פעמות בדקה) וההנחיה "עליז מאוד וערני" הופכים אותו לסקרצו, מהתלה, כפי שיקרא בטהובן רשמית לרוב פרקיו השלישיים בסימפוניות הבאות. סינקופות רבות ושילוב ערני בין כלי הקשת לכלי נשיפה מעצבים את חניניותו.

פרק ד' המסיים, כמוהו כפתיחה, מתחיל לאט. מנגינות הכינורות מגששות את דרכן במעלה סולמות ובמורדן אל עבר אלגרו סוחר ומלא אנרגיה, כפי שהמורה היידן, ההומוריסטן, אהב לאהוב.

מה קרה בעולם ב-1800? נפוליאון חצה את האלפים והכניע את האוסטרים באיטליה, סר ויליאם הרשל האנגלי גילה את הקרינה האינפרא-אדומה, האיטלקי אלסנדרו וולטה המציא את הסוללה החשמלית, ולודוויג ואן בטהובן יצר את סימפונייתו הראשונה, סימן לשמונה הגדולות שבדרך.

*בטהובן אהב את התעלול עד כדי כך, שהשתמש בו שוב בפתיחה "יצורי פרומתאוס" כעבור שנה בדיוק.

The Tempest

(Concluding Concert)

Avner Biron conductor
Itamar Zorman violin (Israel)

- **Antonio Vivaldi** (1678-1741)
Concerto for flute, oboe, bassoon,
strings and harpsichord in F Major
"Tempesta di Mare" RV 570
 - **Sergei Prokofiev** (1891-1953)
Violin concerto no. 2 in g minor op. 63
- Intermission
- **Matthew Locke** (1621-1677)
Excerpts: Incidental Music for "The Tempest"
by William Shakespeare
 - **Ludwig van Beethoven** (1770-1827)
Symphony no. 1 in C Major op. 21

SEASON
30
2013
2014

Tel Aviv / Tel Aviv Museum of Art
Saturday, July 5 2014 at 21:00

Karmiel / Performing Arts Center
Sunday, July 6 2014 at 20:30

Jerusalem / Henry Crown Hall
Tuesday, July 8 2014 at 20:00

Rehovot / Wix Auditorium Weizmann Institute
Wednesday, July 9 2014 at 20:30

Program notes: Benny Hendel **Design:** Hagit Maimon

The Israel Camerata Jerusalem

Music Director and Founder: **Avner Biron**

Advisor: **Josef Bardanashvili**

The musicians

*principal player **assistant principal

1st Violin

Matan Dagan*
Natasha Sher*
Carmela Leiman**
Michael Boyaner
Pavel Galaganov
Sophia Kirsanova
Roman Yusupov

2nd Violin

Étienne Meneri*
Eduard Reznik*
Michael Kontsevich
Zina Levin
Keren Shoshani

Viola

Michael Plaskov*
Doron Alperin
Boris Rimmer
Andrei Shapelnikov

Cello

Yefim Eisenstadt*
Marina Katz*
Zvi Orleansky*
Alexander Sinelnikov**

Bass

Dmitri Rozenzweig*
Genadi Litvin

Flute

Esti Rofé*

Oboe

Muki Zohar*
Ori Meiraz

Bassoon

Mauricio Paez*
Kristijonas Grigas

French Horn

Alon Reuven*

Honorary fellow violonist: Arik Kobiliansky

Guest musicians: Shiri Sivan, flute; Ilya Shwarts, Danny Erdman, clarinet; Amit Salomon, horn;

Yuval Shapiro, Itai Morag, trumpet; Karen Phenpimon Zehavi, timpani; Iris Globerson–Hirsch, Harpsichord

Board of Directors and Members of Association

*Member of the board

Prof. Ruth Arnon*, Chairman
Jacob Aizner*
Dr. Hanan Alon
Shimshon Arad

Prof. Avi Ben Basat*
Prof. Shlomo Biderman
Prof. Shmuel Cabilly
Robert Drake

Izaak Elron*
Prof. Menachem Fisch*
Prof. Benny Geiger*
Yair Green*

Prof. Moshe Hadani*
Prof. Uri Karshon
Raanan Kop, CPA
Nissim Levy

Yair Mendels
Amnon Nadav
Dov Shafir
Baruch Shalev*
Ilan de Vries

Administration

General Manager: Ben–Zion Shira
Administrative Manager: Michael Kontsevich
Producer and Librarian: Moran Magen

Marketing Manager: Tamar Umansky
Sales: Dagan Feder
Stage Manager: Valery Aksyonov

Legal Advisor: Adv. Ami Folman
Accountant: Sarit Yitshaki

Office: 13 HaHagana St. (HaGiv'a HaTsarfati) Jerusalem | Tel: +972-2-5020503 Fax: +972-2-5020504

Internet: www.jcamerata.com | Email: info@jcamerata.com

The Orchestra is supported by: The Ministry of Culture and Sport | The Municipality of Jerusalem
The Marc Rich Foundation | and by the generous support of various donors.

SEASON
30
2013
2014

THE ISRAEL CAMERATA JERUSALEM
MUSIC DIRECTOR: AVNER BIRON

THE TEMPEST